

Diplomàcia inte

Dues reunions bilaterals entre el Govern català i els governs valencià i balear han donat un nou impuls a la cooperació entre les tres comunitats autònomes del nostre país. EL TEMPS explica l'agenda de treball de les dues reunions.

Les parets del Saló Tàpics del Palau de la Generalitat de Catalunya han acollit, amb diferència de dos dies, dues reunions bilaterals entre l'executiu de Jordi Pujol i els executius de Joan Lerma i de Gabriel Canellas. Dues minicimeres institucionals per rodar una cooperació iniciada oficialment el 1993. La primera se celebrà el dimarts 18 d'octubre, i la segona el divendres 21, amb un mateix objectiu: coordinar sectorialment polítiques comunes i fer balanç conjunt de l'actual situació política i econòmica. Aquestes reunions són com totes les cimeres institucionals: té tanta importància el gest, la foto, com el contingut. Amb gairebé dos anys de funcionament, d'aquestes cimeres n'han sortit discursos comuns tan diversos com la defensa de l'economia productiva, la necessitat de potenciar les infraestructures de l'eix mediterrani, la voluntat de millorar el sostre competencial autonòmic o el seu finançament. Però a la vegada n'han sortit, producte del treball posterior, acords tan concrets com l'homologació dels títols de català, o la cooperació en matèria turística o de projecció comercial exterior.

La mecànica de funcionament d'aquestes cimeres ha adoptat una estructura estable, que es repeteix des de la primera reunió. Primer una reunió plenària dels dos presidents amb tots els consellers, on es dissenyen les grans línies de treball per als propers mesos en matèria de col·laboració i on es repassa també la feina feta, així com els principals esdeveniments d'actualitat. Després, cada conseller es reuneix amb el seu homòleg, per discutir sectorialment les actuacions a realitzar, amb una agenda de treball molt concreta. Paral·lelament els dos presidents tenen una reunió en solitari on aborden normalment qüestions de política general. Al final,

conferència de premsa conjunta, i si hi ha temps, un dinar. Però la feina comença després de la cimera, quan es posen en marxa, entre conselleries, les actuacions acordades.

Tot i tenir una dinàmica similar, les dues reunions de la setmana passada van tenir orientacions i resultats diferents. Sobre la trobada entre Pujol i Lerma va planar especialment la satisfacció per la recuperació econòmica, tema en què els dos presidents s'hi senten coparticipants, l'un per pertànyer al partit del Govern i l'altre per pertànyer a la coalició que li dona suport. L'acord PSOE-CIU, que en el terreny econòmic funciona sense esclatxes, és un element més, avui per avui, que acosta Lerma i Pujol. El president valencià ho confirmava diplomàticament: "Darrerament s'han posat més de manifest les similituds". Com es va comprovar amb els resultats de la reunió, tots dos presidents es van trobar en el discurs i en els problemes. En el discurs econòmic, favorable a

Jordi Pujol va rebre Joan Lerma i el seu Govern a la Generalitat. Els presidents van acordar crear dues comissions mixtes per estudiar els problemes de finançament de la Sanitat i de l'aplicació de la LOGSE.

ior en dos actes

RICARD CUGAT

potenciar mesures que impulsin l'economia productiva, però també en el discurs autonòmic, compartint la satisfacció pel debat al Senat i fent una aposta decidida cap al reconeixement específic dels fets diferencials, afavorint un major sostre competencial i rebutjant qualsevol possibilitat d'un tancament de l'actual mapa autonòmic. En els problemes, Pujol i Lerma han estat en aquesta darrera reunió molt concrets: no hi ha prou diners per aplicar la LOGSE –ni al Principat ni al País Valencià– i cal també una partida especial per al finançament sanitari per als desplaçats. Ambdós presidents van recordar que les seves respectives comunitats són les que tenen un finançament més baix de tot l'estat.

Problemes de finançament. Els problemes de finançament van provocar la decisió de crear dues comissions mixtes. Una integrada pels consellers d'Economia i Ensenyament res-

pectius, per estudiar la incidència de l'aplicació de la LOGSE, i l'altra, integrada pels consellers d'Economia i els de Sanitat, per estudiar el finançament dels desplaçats de la Sanitat. Tant el País Valencià com el Principat tenen en aquest terreny el mateix problema. En el cas de l'ensenyament, el problema deriva del traspàs de competències en aquesta matèria, que es va realitzar en un moment en què l'ensenyament privat, en ambdues comunitats, predominava per sobre del públic. En els darrers anys aquesta situació s'ha invertit, esdevenint predominant el públic, però els recursos estatals que van acompanyar el traspàs de l'ensenyament han quedat insuficients, i no han augmentat d'acord amb l'augment dels costos que aquest canvi de tendència representa. Tots dos presidents demanen ara que les partides estatals s'adeqüin a la nova situació, en el moment en què es comença aplicar la LOGSE i creix encara més la despesa. El problema de la Sanitat prové també del finançament en aquesta matèria, que no preveu la despesa que originen els desplaçats de la Seguretat Social, molt nombrosos tant al Principat com al País Valencià, per motius turístics o d'altra índole. Només en el cas valencià, la despesa que originen els desplaçats en fàrmacs suma 9.000 milions de pessetes. Els governs valencià i català consideren que el finançament de la Sanitat hauria de preveure aquest factor.

En les reunions bilaterals entre consellers es van abordar altres propostes de col·laboració. Entre elles destaquen les del capítol de recerca. Així, es va discutir la possibilitat de realitzar estudis conjunts, alguns dels quals podrien trobar finançament en el marc de la Unió Europea. Concretament, hi ha sobre la taula la possibilitat que les dues generalitats realitzin un estudi sobre els efectes de les inundacions i els incendis, un sobre contaminació atmosfèrica, un altre sobre agricultura mediterrània, i un últim sobre la qualitat de les aigües costaneres. A algun d'aquests estudis també es podria sumar el Govern Balear. Una segona matèria d'especial interès, que va ser abordada pels consellers d'Administració Pública valencià, Lluís Berenguer i de Governació del Principat, Maria Eugènia Cuenca, és l'intercanvi de mitjans en extinció d'incendis, un terreny on la cooperació ja s'ha iniciat amb el fet que les dues comunitats comparteixen un avió DC-6. En l'agenda dels consellers de Cultura, Joan Guitart i Pilar Pedraza, hi ha l'estudi d'ampliar amb noms i extensió geogràfica la figura de l'escriptor del mes, la realització d'un conveni entre RTVV i la Corporació Catalana de Radio i Televisió (CCRTV) per

la divulgació de programes culturals. La Generalitat de Catalunya també va oferir a la valenciana d'incorporar-se al Consorci de Promoció Exterior de la Cultura (COPEC). La voluntat de coordinar la presència exterior va estar també sobre la taula dels responsables d'Indústria, a fi d'estudiar una cooperació entre l'organisme valencià de promoció comercial exterior, el PROCOVA, i el seu símil català, el COPCA.

Fiscalitat diferenciada. La segona cimera de la setmana va venir marcada per la voluntat de Canellas de buscar suport a la petició del seu govern d'avançar cap a un règim fiscal diferenciat per les Illes. CiU ja va incloure en la recent negociació dels pressupostos de l'estat per 1995 una mesura en aquest sentit: l'eliminació del IVA aeri. Aquesta mesura, negociada d'acord amb el Govern Balear, va ser posada com a exemple per Pujol de la seva voluntat de continuar aprofundint en aquesta línia, recollint així la petició del president Balear. Però Pujol també va voler recordar a Canellas que tant o més important era que assumís la seva reivindicació el partit del president balear, el PP. El president de la Generalitat de Catalunya també va oferir el seu suport i el de CiU per intentar superar les barreres jurídiques que impossibiliten inversions de l'estat en carreteres de les Balears. Carreteres és una matèria traspasada i l'estat, segons el Pla General de Carreteres, només inverteix en vies entre comunitats o anomenades d'interès general, cosa que a les Illes no existeix. CiU donarà suport a una esmena en els pressupostos, perquè algunes obres a realitzar a les illes siguin declarades d'interès general.

En la reunió plenària dels dos governs, des-

Gabriel Canellas i Jordi Pujol ja s'havien entrevistat oficialment tres vegades. El president de la Generalitat de Catalunya va desvincular Canellas dels atacs del PP contra la llengua catalana o el nou model de policia i va agrair-li la seva actitud positiva envers Catalunya.

prés de repassar diversos aspectes de política general, també es van analitzar els problemes dels Fons de Cohesió. Tal com ja havia passat en la reunió amb la Generalitat valenciana, els governs català i balear van coincidir a dir que la distribució d'aquests fons s'ha de fer no amb criteris territorials, sinó amb criteris de necessitat. Els presents van ser molt crítics amb la gestió de Borrell en aquest tema i van lamentar la intenció del ministre espanyol d'utilitzar els fons europeus per "reconquistar" competències avui a mans de les comunitats autònomes. Seguint en l'àmbit que afecta el Ministeri d'Obres Públiques, tots dos governs van acordar actuar conjuntment per recuperar competències que la Llei de Costes treu de les comunitats. La part balear va considerar, inclús, que calia anar més lluny que la nova redacció alternativa que ha presentat CiU. En darrer lloc, entre els temes tractats, destaca també el problema del finançament dels desplaçats de la Seguretat Social. En aquesta qüestió, Balears té uns problemes diferents, perquè no té competències de Sanitat, però amb la partida que l'estat destina a les Illes no pot finançar els costos que comporten els tres tipus de desplaçats que rep: treballadors temporers, els jubilats de l'Insero i el turisme.

La compareixença pública dels dos presidents va servir per intercanviar agraïments. Canellas va agrair el suport de la Generalitat de Catalunya en el tema de l'aigua i Pujol va agrair al seu homòleg la seva "actitud positiva" envers Catalunya. El president de la Generalitat va sortir en defensa de Canellas desvinculant-lo de l'actitud hostil del PP en el tema lingüístic o contrària a l'acord de la policia: "El president balear ha demostrat sempre una gran comprensió envers Catalunya, ha defensat les nostres posicions a diversos nivells, fins i tot en el seu partit.". Després d'aquesta abraçada va tenir lloc el dinar, que tancava una setmana decisiva per a la cooperació entre les administracions autonòmiques dels Països Catalans.

Pere Martí

1993, l'any del desgel

L'any passat va ser l'any en què les comunitats autònomes del Principat, les Illes i el País Valencià van començar a treballar conjuntament, després de deu anys d'ignorància mútua. Dues visites de Jordi Pujol, sense consellers, van servir per desbloquejar la situació. La primera a Palma de Mallorca, el 18 de gener de 1993, convidat per l'Obra Cultural Balear. Havia de ser una visita privada que es va convertir en oficial i, en vista del resultat posterior, en decisiva. Poc més de tres mesos després, se celebrava a Barcelona la primera cimera institucional entre els governs català i balear, representats pels seus presidents i quatre consellers per banda. Abans de la d'aquest divendres passat, encara n'hi ha hagut una altra, celebrada a Palma el 3 de febrer d'enguany.

La dinàmica amb el País Valencià ha estat la mateixa. Primer una visita de Jordi Pujol per recuperar el diàleg institucional al màxim nivell i refer un clima d'entesa massa refredat per anys de distanciament. Va ser el 2 de març de 1993. Feia deu anys que el president de la Generalitat de Catalunya no realitzava una visita oficial a València, per reunir-se amb Lerma, tot i que Pujol havia anat diverses vegades al País Valencià al llarg d'aquests deu anys, en visites privades o per altres motius. Pocs mesos després d'aquesta primera visita, es va celebrar la primera cimera amb presidents i consellers. Va ser a València el 16 de desembre de 1993. La setmana passada se'n va fer la segona. **P. M.**